

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 1. septembar 2022. godine
Ref. br.:AGJ 2043/22

PRESUDA

u

slučaju br. KI230/21

Podnosilac

Global Trade-af, D.O.O.

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP-br. 45/2021 od 28.
aprila 2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Global Trade-af, D.O.O. sa sedištem u Kosovom Polju (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga po punomoćju zastupa Albana Kelmendi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP-br. 45/2021 od 28. aprila 2021. godine u vezi sa presudom Apelacionog suda AA. br. 42/2021 od 22. februara 2021. godine i presudom Osnovnog suda u Prištini-Odeljenje za upravne sporove A. br. 511/18 od 14. oktobra 2020. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporenu odluku primio 18. avgusta 2021. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena osnovna prava i slobode zagarrantovane članom, članom 3. [Jednakost Pred Zakonom], članom 22. [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], članom 24. [Jednakost Pred Zakonom] i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 4. člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članom 22. (Procesuiranje podnesaka) i članom 47. (Individualni zahtevi) Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 17. decembra 2021. godine, podnosilac je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 22. decembra 2021. godine, Sud je o registraciji zahteva obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud.
8. Dana 28. decembra 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bajrama Ljatifi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gëxhaliu Krasniqi (predsedavajuća), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
9. Dana 11. januara 2022. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prištini da priloži povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio presudu Vrhovnog suda ARJ-UZVP-br. 45/2021 od 24. aprila 2021. godine, kao i kopiju presudu AA.nr.42/2021 Apelacionog suda od 22. februara 2021. godine.
10. Dana 13. januara 2022. godine, Osnovni sud u Prištini je priložio kompletne spise predmeta u kojima se nalazi povratnica koja dokazuje da je presudu Vrhovnog suda ARJ-UZVP-br. 45/2021, od 28.aprila 2021.godine, podnosilac zahteva primio 18. avgusta 2021. godine, kao i kopiju presude AA.nr.42/2021 Apelacionog suda od 22. februara 2021. godine.
11. Dana 6. juna 2022. godine, Sud je razmotrio predloženi preliminarini izveštaj sudije izvestioca i odlučio je da se razmatranje ovog slučaja sa dodatnim dopunama odloži za neku od narednih sednica Suda.

12. Dana 18. jula 2021. godine, Sud je razmotrio predloženi preliminarni izveštaj sudije izvestioca i odlučio je da se razmatranje ovog slučaja sa dodatnim dopunama odloži za neku od narednih sednica Suda.
13. Dana 26. jula 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i većinom glasova iznelo preporuku Sudu o prihvatljivosti zahteva.
14. Istog dana, Sud je (i) većinom glasova utvrdio (ii) da je zahtev prihvatljiv; i (iii) većinom glasova utvrdio da presuda Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP- br. 45/2021 od 28. aprila 2021. godine nije u saglasnosti sa članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.
15. Istog dana, sudija Radomir Laban se izjasnio da će pripremiti suprotna mišljenja u skladu sa pravilom 61 (1) Poslovnika o radu.

Pregled činjenica

16. Na osnovu spisa predmeta, podnosilac zahteva uvozi raznovrsnu robu od "Kompanije BAI LEE IMPORT AND EXPORT CO.LTD", kao izvozne kompanije poreklom iz Kine (u daljem tekstu: "Kompanija BAI LEE") tom prilikom u cilju određivanja vrednosti robe prilaže internacionalni bankovni nalog za plaćanje.
17. Dana 19. januara 2018. godine, prilikom deklarisanja ove robe za carinjenje u Jedinstvenoj carinskoj ispravi (u daljem tekstu: JCI), sa referencom R1243 i prilikom predočavanja drugih relevantnih isprava, Carina Kosova (Centralna prijemna kancelarija) je u postupku carinjenja, utvrdila vrednost robe i ponovo procenila istu na osnovu metode 6 vrednovanja, utvrdivši novu carinsku vrednost na osnovu podataka Carine Kosova, odnosno ranijih carinjenja.
18. Dana 23. februara 2018. godine, podnosilac zahteva je Sektoru za preispitivanje odluka Carine Kosova izjavio žalbu na odluku R1243 od 19. januara 2018. godine.
19. Dana 26. februara 2018. godine, Carina Kosova je rešenjem br. 01.3.2.2/75, odbila žalbu podnosioca zahteva i obrazložila da je Centralna prijemna kancelarija pravilno postupila (i) jer vrednost robe koja je deklarisanja za carinjenje ne predstavlja stvarnu vrednost plaćenu za robu za potrebe uvoza jer je deklarisanja vrednost manja od stvarno plaćene vrednosti, u smislu člana 33. Zakonika br. 03/L-109 o carini i akcizama na Kosovu (u daljem tekstu: Zakonik o carini i akcizama); i (ii) zato što je izvršila procenu robe na osnovu metode 6 vrednovanja iz člana 35. Zakonika o carini i akcizama, pošto podaci koji su dobijeni u redovnim carinjenjima odražavaju stvarnu vrednost sporne predmetne robe i u konkretnom slučaju je kao referentna vrednost uzeta cena robe iz dosijea vrednosti, odnosno cene na berzi u vreme kupovine robe. Dalje, Carina Kosova je navela da a u vezi sa internacionalnim bankovnim nalogm za plaćanje, ne može se smatrati validnom, jer ako pogledamo status ove uplate je samo pripremljen, uplata nije izvršena, pa stoga isti ne predstavlja verodostojnu ispravu. Što se tiče primene člana 33. Zakonika o carini i akcizama, Carina Kosova je obrazložila da subjekat mora da dokaže da deklarisanja vrednost predstavlja stvarnu vrednost transakcije i da cene ranijih carinjenja pokazuju drugačije od onoga što tvrdi podnosilac zahteva.
20. Dana 22. marta 2018. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu protiv rešenja Carine Kosova br. 01.3.2.2/75 od 26. februara 2018. godine. Podnosilac zahteva je naveo (i) povredu odredbi Zakonika o carini i akcizama; (ii) pogrešno i nepotpuno utvrđeno

činjenično stanje; i (iii) pogrešnu primenu materijalnog prava, odnosno Zakonika o carini i akcizama i Zakona o upravnom postupku.

21. Dana 14. oktobra 2020. godine, Osnovni sud u Prištini-Odeljenje za privredne sporove (u daljem tekstu: Osnovni sud) je presudom A. br. 511/18, odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva i ostavio na snazi rešenje Carine Kosova br. 01.3.2.2/75 od 26. februara 2018. godine. Prema spisima predmeta, podnosilac zahteva odnosno njegov zastupnik je uredno pozvan i prisustvo ročištu odnosno javnoj raspravi koja je održana istog dana, pa je shodno tome imao priliku da se izjasni na ovom ročištu pred ovim sudom. Osnovni sud je svoju presudu doneo oslanjajući se na zakonske odredbe odnosno član 81.1. stav 2, tačka 2.1, Zakona 04/L-102 o izmeni i dopuni Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku br. 03/L-222 (u daljem tekstu: Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku).
22. Dana 20. decembra 2020. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu protiv presude Osnovnog suda A. br. 511/18, smatrajući da je ista zahvaćena (i) bitnim povredama procesnih odredbi; (ii) pogrešno i nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem; (iii) pogrešnom primenom materijalnog prava..
23. Dana 22. februara 2021. godine, Apelacioni sud je presudom AA. br. 42/2021, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda A. br. 511/18, prihvativši njegovo pravno stanovište kao osnovano. Apelacioni sud je svoju odluku doneo bez zakazivanja javne rasprave i bez pozivanja podnosioca zahteva na ročišta. Apelacioni sud je svoju presudu doneo oslanjajući se na članove 49. i 63. Zakona o Upravnim sporovima Br. 03/L- 202 (u daljem tekstu: ZUS). i član 200 Zakona o Parničnom postupku br. 03/L- 006 (u daljem tekstu: ZPP).
24. Dana 6. aprila 2021. godine, podnosilac podnosi zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke Vrhovnom sudu, navodeći bitne povrede procesnih odredbi i pogrešnu primenu materijalnog prava. Podnosilac je takođe pokrenuo i pitanje ne održavanja javne rasprave i samim tim pogrešne primene članova 81c i 81g Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku.
25. Dana 28. aprila 2021. godine, Vrhovni sud je presudom ARJ-UZVP- br. 45/2021, odbio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za vanredno preispitivanje. Vrhovni sud je naglasio da: (i) da tužioc nije izjavio kompletnu i usklađenu dokumentaciju sa realnom vrednošću isplaćene robe. Naime, one odlučujuće, najbitnije činjenice, kao što su bankarski transferi i izvozna deklaracija, usklađene sa vrednostima računa u smislu člana 123 Administrativnog Uputstva 11/2009, sud nije mogao potvrditi, a samim tim niti prihvatiti tužbeni navod da izjavljena vrednost robe predstavlja njenu realnu vrednost; (ii) da prihvata konstatacije tuženog organa da tužioc nije prikazao kompletnu dokumentaciju kojom bi bilo potvrđeno da je izjavljena cena ujedno i realna vrednost robe (član 33 Zakona o carinama i akcizama br.03/L-109); (iii) da je tužena pravilno postupila kada je osporenom odlukom potvrdio ponovnu procenu robe od strane centralnog prijemnog sektora primenom metode 6. ocenjivanja čl.35 Zakona o carinama i akcizama br.03/L-109 odnosno procene na osnovu podataka kojima raspolaže carina.

Navodi podnosioca zahteva

26. Podnosilac zahteva tvrdi da su osporenom odlukom povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovane članom 3. [Jednakost Pred Zakonom], članom 22. [Direktna Primena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata], članom 24. [Jednakost Pred

Zakonom] i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.

27. Što se tiče navodnih povreda člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, podnosilac zahteva navodi da, “ [...] posebno osporava presudu Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP.nr.45/2021 od 28.04.2021. godine (primljen 18.08.2021. godine od strane ovlašćene zastupnice tužioca), zbog ne obrazloženja svoje odluke povodom iznetih navoda da je Apelacioni sud trebalo da zakaže javnu raspravu za saslušanje žalbenih tužbi tužioca povodom odbijanja zahteva kao neosnovanog za vanredno preispitivanje u vezi sa povredama koje je učinio Drugostepeni sud–Apelacioni sud Kosova, da je presuda doneta suprotno odredbama postupka kada je pokrenut predmet po žalbi tužioca, odlučio na sednici veća bez održavanja javne sednice na kojoj se saslušavaju stranke [...]”.
28. Tvrdnju u vezi sa povredom člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a, podnosioci zahteva povezuju i sa pogrešnom primenom zakona, naglašavaju da, “ Apelacioni sud Kosova je prekršio član 81. G Zakona o dopuni Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku br. 03/L-222, jer uopšte nije zakazalo ročište, ali je veće ovog suda odlučilo bez zakazivanja javne rasprave, pa je stoga sud prekršio član 81. G kojim je predviđeno da: Sudska rasprava 1. Fiskalna divizija Administrativnog departmana Osnovnog suda i Apelacionog suda je dužna da održi javnu sudsku raspravu u kojoj se slušaju stranke i razmatraju dokazi. 2. Sud može da održi zatvorene sednice, kada postoje odgovarajući razlozi u pogledu bezbednosti i poverljivih pitanja koja su obuhvaćena”, (Vidi Diennet protiv Francuske, stav 33; Martinie protiv Francuske (DHM), stav 39). Dalje, tužilac se u zahtevu za vanredno preispitivanje sudske odluke poziva na to da je drugostepeni sud povredio član 81. G Zakona o dopuni Zakona o poreskoj upravi i postupku br. 03/L-222, jer uopšte nije zakazao sednicu glavne rasprave, a odlučio je na sednici veća bez održavanja javne sednice na kojoj se saslušavaju stranke i odredbe ovog zakona isključuju bilo koje druge odredbe i ove odredbe prevladavaju kada u suprotnosti su sa drugim zakonima.”
29. U vezi sa navodima o povredi člana 3, člana 22. i člana 24. Ustava, podnosilac zahteva, pored pominjanja ovih članova, ne razrađuje dalje kako su i zašto povređena njegova prava koja su zagarantovana ovim članovima Ustava.
30. Podnosilac zahteva nadalje kroz sopstvenu “proceduralnu analizu“ i “razradu zahteva“, objašnjava Sudu šta je njegova *Jurisdikcija*, šta podrazumeva *dozvoljenost* zahteva, objašnjava princip iscrpljena pravnih lekova, način na koji se računaju vremenski rokovi za podnošenje individualnih (pojedinačnih) zahteva i primenjivost prakse Evropskog suda za ljudska prava.
31. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da, “proglasi zahtev tužioca prihvatljivim, da utvrdi da propust da se obezbedi pravično suđenje predstavlja kršenje individualnih prava tužioca zagarantovanih članom 31. Ustava Republike Kosovo i članom 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola i da utvrdi sva prava ili odgovornosti strana u ovom zahtevu koje ovaj uvaženi sud smatra razumnim i pravno zasnovanim.”.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*

2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*

[...]

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6. (Pravo na pravično suđenje)

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde. [...]*

ZAKON br. 03/L- 006 O PARNIČNOM POSTUPKU

[...]
Član 200

Drugostepeni sud presudom odbija žalbu kao neosnovanu i potvrđuje prvostepenu presudu ako konstatuje da ne postoje razlozi kojima je pobijena presuda a ni razlozi o kojima se ona brine po službenoj dužnosti.

ZAKON Br. 03/L- 202 O UPRAVNIM SPOROVIMA

[...]
Član 24

1. *Protiv pravosnažnih odluka nadležnog drugostepenog suda za administrativna pitanja, stranka može podneti Vrhovnom sudu Kosova zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke.*
2. *Zahtev iz stava 1. ovog člana može se podneti samo zbog povrede materijalnog prava ili povrede propisa o postupku koja je mogla biti od uticaja na rešavanje stvari.*
3. *O zahtevu za vanredno preispitivanje sudske odluke odlucuje Vrhovni sud Kosova.*

[...]
Član 28

1. *Tužba se predaje neposredno sudu ili dostavlja mu se preporučenom poštom. Tužba može se izjaviti i na zapisnik pri sudu. Datum dostavljanja tužbe preporučenom poštom, odnosno datum izjavljivanja tužbe na zapisnik, smatra se kao datum kada je ona predata sudu.*
2. *Ako tužba nije predata sudu, nego drugom neovlašćenom organu, zatim stiže u sud nakon isteka roka za podnošenje tužbe, smatra se da je blagovremeno podnesena, ako se njeno podnošenje tom organu može prepisati neznanju ili ociglednoj omašci podnosioca.*

[...]

Član 49

Postupak po pravnim lekovima

1. *Protiv odluke suda, žalba se postavlja kompetentnom sudu na način utvoren članom 28 ovog zakona.*
2. *Žalba se podnosi u roku od petnaest (15) dana od dana dostavljanja odluke suda.*
3. *U drugi pitanjima postupka prema žalbi sprovode se odredbe ovog zakona za tužbeni zahtev.*
4. *Zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke prema članu 24., kao i zahtev za zaštitu zakonitosti prema članu 25., podnosi se na način određen članom 28. ovog zakona, sudu za odlučivanje prema zahtevu.*

[...]

Član 63

Ostale odredbe postupaka Ako ovaj zakon ne sadrži odredbe o postupku u upravnom sporu, shodno će se primenjivati odredbe Zakona o parničnom postupku.

ZAKON Br. 04/L-102 ZA IZMENU I DOPUNU ZAKONA O PORESKOJ UPRAVI I PORESKOM POSTUPKU Br. 03/L-222

Član 81

Sudska rasprava

1. *Protiv odluka Odbora može se uložiti žalba nadležnom sudu, pod uslovom da je žalba podnesena u roku od šezdeset (60) dana od dana prijema rešenja:*
 - 1.1. *Vrhovnom sudu - za rešenja primljene do 31 oktobra 2012;*
 - 1.2. *Apelacionom sudu - za rešenja primljene od 1 novembra 2012.*

[...]

Član 81.C

Odgovornosti, sastavna i proceduralna pravila

Za pitanja koja nisu regulisana ovim zakonom u pogledu odgovornosti i proceduralnih pravila nadležnih sudova, primenjuje se zakon o Upravnim

sporovima, Zakon 03/L-202. kao i drugi relevantni zakoni koji su na snazi na Kosovu.

[...]

Član 81.G
Sudska rasprava

1. Fiskalna divizija Administrativnog departmana Osnovnog suda i Apelacionog suda je dužna da održi javnu sudsku raspravu u kojoj se slušaju stranke i razmatraju dokazi.
2. Sud može da održi zatvorene sednice, kada postoje odgovarajući razlozi u pogledu bezbednosti i poverljivih pitanja koja su obuhvaćena.

Ocena prihvatljivosti zahteva

32. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, predviđeni Zakonom i dalje precizirani Poslovníkom.
33. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]
7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.
34. Sud se takođe poziva i na stav 4. člana 21. [Opšta načela] Ustava, koji utvrđuje: *“Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.*
35. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu pozivajući se na navodne povrede svojih osnovnih prava i sloboda koje važe kako za pojedince, tako i za pravna lica (vidi slučaj Suda KI41/09, podnosilac zahteva *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14; i vidi slučaj KI26/19, podnosilac *Xhavit Thaqi*, vlasnik kompanije *“NTP INTERBAJ”*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. oktobra 2020. godine, stav 56).
36. Sud, takođe, razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. (Individualni zahtev), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji utvrđuju:

Član 47.
(Individualni zahtevi)

- “1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.*
- 2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.*

Član 48.
(Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
(Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

37. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presuda Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP-br. 45/2021 od 28. aprila 2021. godine koju je podnosilac zahteva primio 18. avgusta 2021. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio osnovna prava i slobode za koja tvrdi da su mu povređena u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima određenim u članu 49. Zakona.
38. Sud, takođe, utvrđuje da zahtev podnosioca zahteva ispunjava i uslove prihvatljivosti koji su propisani stavom (1) pravila 39. Poslovnika i da se isti ne može proglasiti neprihvatljivim na osnovu uslova utvrđenih stavom (3) pravila 39. Poslovnika. Sud, takođe, naglašava da zahtev nije očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je utvrđeno u stavu (2) pravila 39. Poslovnika, pa se stoga isti mora proglasiti prihvatljivim i mora se razmotriti njegov meritum.

Meritum

39. Sud podseća da je podnosilac zahteva kao uvozna kompanija deklarirao za carinjenje robu od “Kompanija BAI LEE” u relevantnim JCI. Vrednost robe koju je podnosilac zahteva prijavio carinskoj službi aerodroma Priština, osporena je od strane Carine Kosova koja je ponovo procenila vrednost robe na osnovu metode 6 vrednovanja prema članu 35. Zakonika o carini i akcizama. Ovu odluku je podnosilac zahteva osporio u drugom stepenu kod Carine Kosova, koja je navela da je Centralna prijemna kancelarija pravilno postupila (i) jer vrednost robe koja je deklarirana za carinjenje ne predstavlja stvarnu vrednost plaćenu za robu za potrebe uvoza jer je deklarirana vrednost manja od stvarno plaćene vrednosti, u smislu člana 33. Zakonika o carini i akcizama; i (ii) zato što je izvršila procenu robe na osnovu metode 6 vrednovanja iz člana 35. Zakonika o carini i akcizama, pošto podaci koji su dobijeni iz redovnih carinjenja odražavaju stvarnu vrednost sporne predmetne robe i u konkretnom slučaju je kao referentna vrednost uzeta cena robe iz dosijea vrednosti, odnosno cene na berzi u vreme kupovine robe. Carina Kosova je dalje navela u vezi sa internacionalnim bankovnim nalogom za plaćanje, ne može se smatrati validnim, jer ako pogledamo status ove uplate konstatuje se da je ista samo pripremljena, uplata nije izvršena, pa stoga ista ne predstavlja verodostojnu ispravu, i druga transakcija koja se ne slažu niti se podudara sa onom prikazanom, a za koju podnosilac nije pružio sudu logično objašnjenje.
40. Podnosilac zahteva se prema spisima predmeta žalio redovnim sudovima, gde je prvobitno Osnovni sud nakon održane javne sednice na kojoj je bio prisutan zastupnik podnosioca zahteva naveo (i) da je pravilno postupljeno kada je procena robe zasnovana na metodi 6 vrednovanja iz člana 35. Zakonika o carini i akcizama, na osnovu podataka pribavljenih od Carine Kosova jer su ti podaci dobijeni na osnovu dostupnih podataka i drugih uvoza za iste i slične ocarinjene u bliskom vremenskom periodu sa spornim materijalnim dobrima; (ii) propratna dokumentacija o predmetnoj robi je ocenjena kao nedovoljan dokaz jer nije bila u skladu sa Administrativnim uputstvom 11/2009 o primeni Zakona o carini i akcizama Kosova, Osnovni sud je svoju presudu doneo

oslanjajući se na Zakon o Poreskoj upravi i poreskom postupku. Podnosilac zahteva je nakon toga izjavio žalbu pred Apelacionim sudom navodeći pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje. Apelacioni Sud je odbio žalbu podnosioca zahteva i u potpunosti podržali presudu Osnovnog suda i rešenja Carine Kosova bazirajući svoju odluku na osnovu ZUS i ZPP. Podnosilac zahteva je nakon toga podnosi zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke Vrhovnom sudu, navodeći između ostalog pogrešnu primenu članova 81C i 81G Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku a u vezi sa obavezom *Osnovnog suda i Apelacionog suda da održi javnu sudsku raspravu u kojoj se saslušaju stranke i razmatraju dokazi*. Vrhovni sud je odbilo zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke podnosioca zahteva i u potpunosti podržalo presudu Apelacionog Osnovnog suda kao i rešenja Carine Kosova bazirajući svoju odluku na osnovu ZUS i ZPP ne obrazlažući navode podnosioca vezano za ne održavanje javne rasprave pred Apelacionim sudom odnosno u vezi sa pogrešnom primenu članova 81c i 81g Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku, zakona na osnovu kojeg je Osnovni sud bazirao svoju presudu.

41. Sledstveno tome, glavni navod podnosioca zahteva pred Sudom predstavlja navodi o povredu člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a zbog na obrazložene odluke Vrhovnog suda a koji se odnosi na to da je Vrhovni sud morao da pazi po službenoj dužnosti i utvrdi povredu jer Apelacioni sud nije održao sudsku raspravu u skladu sa članom 81G Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku. S tim u vezi, podnosilac zahteva smatra da je povodom ovog navoda koji je on takođe pokrenuo i pred Vrhovnim sudom, Vrhovni sud nije dao nikakvo obrazloženje već samo potvrdio niže stepene odluke oslanjajući sa na drugu zakonsku regulativu od one u prvostepenoj presudi ne dajući obrazloženje za takvo postupanje.
42. Drugo, podnosilac zahteva tvrdi i povredu prava zagaranтована članovima 3, 22 i 24. Ustava ne precipirajući kako su i zašto povređena njegova prava koja su zagaranтована ovim članovima Ustava.
43. Shodno tome, Sud će ispitati navode podnosioca zahteva o povredi njegovog prava na pravično i nepristrasno suđenje, tako što će prvo izložiti opšta načela koja su razvijena praksom ESLJP-a i praksom ovog Suda u vezi sa obrazlaganjem sudskih odluka.
44. Sledstveno, Sud će na osnovu specifičnosti konkretnog slučaja primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u saglasnosti sa kojom je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagaranтовane Ustavom.

I. Povodom navoda o neobrazloženoj sudskoj odluci

(i) Opšta načela koja se odnose na obrazlaganje sudskih odluka

45. Kada je reč o pravu na obrazloženu sudsku odluku koje je zagaranтовано članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, Sud pre svega naglašava da on već ima konsolidovanu sudsku praksu po ovom pitanju. Ova praksa je izgrađena zasnovano na sudskoj praksi ESLJP-a, uključujući, ali ne ograničavajući se na predmete *Hadjianastassiou protiv Grčke*, predstavka br. 12945/87 presuda od 16. decembra 1992. godine; *Van de Hurk protiv Holandije*, predstavka br. 16034/90 presuda od 19. aprila 1994. godine; *Hiro Balani protiv Španije*, predstavka br. 18064/91, presuda od 9. decembra 1994. godine; *Higgins i drugi protiv Francuske*, predstavka br. 20124/92, presuda od 19. februara 1998. godine; *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine; *Hirvisaari protiv Finske*, predstavka br. 49684/99, presuda od 27. septembra 2001. godine; *Suominen protiv Finske*, predstavka br. 37801/97 presuda od 1. jula 2003. godine; *Buzescu protiv Rumunije*, predstavka br. 61302/00 presuda od

24. maja 2005. godine; *Pronina protiv Ukrajine*, predstavka br. 63566/00 presuda od 18. jula 2006. godine; i *Tatishvili protiv Rusije*, predstavka br. 1509/02 presuda od 22. februara 2007. godine. Pored toga, osnovna načela koja se odnose na pravo na obrazloženu sudsku odluku razrađena su i u slučajevima ovog Suda, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve KI22/16, podnosilac *Naser Husaj*, presuda od 9. juna 2017. godine; KI97/16, podnosilac *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine; KI143/16, podnosilac *Muharrem Blaku i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine; KI87/18, podnosilac zahteva *IF Skadiforsikring*, presuda od 27. februara 2019. godine, KI24/17, podnosilac *Bedri Salihu*, presuda od 27. maja 2019. godine, KI35/18, podnosilac *Bayerische Versicherungsverband*, presuda od 11. decembra 2019. godine; kao i slučaj Suda KI230/19, podnosilac *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 135).

46. U principu, Sud naglašava da garancije sadržane u članu 6. EKLJP obuhvataju i obavezu sudova da navedu dovoljna obrazloženja svojih odluka (vidi, predmet ESLJP-a *H. protiv Belgije*, predstavka br. 8950/80 presuda od 30. novembra 1987. godine, stav 53; vidi i slučaj Suda KI230/19, podnosilac *Albert Rakipi*, citiran u tekstu iznad, stav 139 i slučaj Suda KI87/18, podnosilac *IF Skadiforsikring*, stav 44).
47. Sud takođe naglašava da zasnovano na njegovoj sudskoj praksi, prilikom ocene načela koje se odnosi na pravilno sprovođenje pravde, odluke sudova moraju sadržavati obrazloženje na kojem se zasnivaju. Obim u kojem se primenjuje ova obaveza navođenja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti konkretnog slučaja. Suštinski argumenti podnosioca zahteva su ti na koje se mora odgovoriti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi, slično tome, predmete ESLJP-a *Garcia Ruiz protiv Španije*, citiran u tekstu iznad, stav 29; *Hiro Balani protiv Španije*, citiran u tekstu iznad, stav 27; i *Higgins i drugi protiv Francuske*, citiran u tekstu iznad, stav 42, vidi, takođe, slučaj Suda KI97/16, podnosilac *IKK Classic*, citiran u tekstu iznad, stav 48; i slučaj KI87/18, podnosilac *IF Skadeforsikring*, citiran u tekstu iznad, stav 48). Iako ne traži da se detaljno odgovori na svaki prigovor koji predoči podnosilac zahteva, ta obaveza ipak podrazumeva da stranke u sudskom postupku mogu očekivati konkretan i izričit odgovor na one svoje navode koji su odlučujući za ishod sprovedenog postupka (vidi predmet *Moreira Ferreira protiv Portugalije*, predstavka br. 19808/08 presuda od 5. jula 2011. godine, stav 84 i sve tu korišćene reference; kao i slučaj Suda KI230/19, podnosilac *Albert Rakipi*, presuda od 9. decembra 2020. godine, stav 137).
48. Pored toga, Sud se poziva i na svoju sudsku praksu u kojoj utvrđuje da obrazloženje odluke treba da navede odnos između nalaza merituma i razmatranja dokaza, s jedne strane, i pravne zaključke suda, s druge strane. Presuda suda će povrediti ustavni princip zabrane proizvoljnosti u odlučivanju ako dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice, zakonske odredbe i logičan odnos među njima (Ustavni sud, slučajevi br. KI72/12, *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine, stav 61; br. KI135/14, *IKK Classic*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 58, i KI96/16, *IKK Classic*, citiran u tekstu iznad, vidi slučajeve Suda KI87/18, podnosilac *IF Skadeforsikring*, citiran u tekstu iznad, stav 44; KI138/19, podnosilac *Ibish Raci*, citiran u tekstu iznad, stav 45; kao i slučaj Suda KI230/19, podnosilac *Albert Rakipi*, citiran u tekstu iznad, stav 138).

(ii) *Primena ovih načela u okolnostima konkretnog slučaja*

49. Sud podseća da se podnosilac zahteva žali na činjenicu da Vrhovni sud nije dao obrazloženje u vezi njegovog navoda da Apelacioni sud nije pozvao podnosioca zahteva niti održao javnu raspravu u skladu sa članovima članova 81C i 81G Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku zakona na koji se Osnovni sud oslonio prilikom donošenja

prvostepene presude već je svoju odluku Apelacioni sud a sledstveno tome i Vrhovni sud bazirao na osnovu ZUS i ZPP ne baveći se ovim navodom podnosioca zahteva. Drugo, podnosilac zahteva tvrdi i povredu prava zagarrantovana članovima 3, 22 i 24. Ustava ne precizirajući kako su i zašto povređena njegova prava koja su zagarrantovana ovim članovima Ustava.

50. U tom smislu, Sud prvo podseća na obrazloženja redovnih sudova koja se odnose na odbijanje navoda podnosioca zahteva. U tom pogledu, Sud podseća da je Osnovni sud svojom presudom A.nr.511/18, odbio, kao neosnovanu, tužbu podnosioca zahteva i obrazložio sledeće:

“[...] Kao odlučujuće činjenice koje su uticale na ponovnu procenu materijalnih dobara je da je tužena Carina Kosova se bazirala na šestoj metodi procene člana 35 Zakona o carini i akcizama, odnosno na osnovu dostupnih podataka i drugih uvoza za iste i slične ocarinjene u bliskom vremenskom periodu sa spornim materijalnim dobrima JCDR8459/ 23.06.2017, R4282/04.04.2017, R3869/24.02.2017, R16751/05.12.2017. Sud smatra da su takvi dokazi kojima je izvršena ponovna procena materijalnih dobara dokaz na osnovu ponovne procene materijalnih dobara u skladu sa članom 35. Zakona o carinama i akcizama Kosova, stoga sud nalazi da je zakonska odredba pravilno primenjena pri prevrednovanju materijalnih dobara prema raspoloživim podacima i sličnim uvozima po višim cenama.

Sud smatra da u ovom slučaju tužilac nije uspeo da dokaze plaćenu vrednost transakcije za materijalno dobro, pa tvrdi da se ne mogu prihvatiti navodi da prateći dokumentacija robe je u skladu sa Administrativnim uputstvom 11/2009 o primeni Zakona o carini i akcizama Kosova.

Iz izvedenih dokaza sud nije našao osnovane činjenice koje navode da je tužilac isplatio izvozniku stvarnu vrednost materijalnih dobara po priloženim racunima robe, pa sud smatra da je tužena pravilno postupila kada je osporenom odlukom potvrdio ponovnu procenu robe od centralne prijemne službe primenom šeste metoda procene član 35 Zakonika o carinama i akcizama. [...]”.

51. Kada je reč o zakonskoj regulativi na osnovu koje je Osnovni sud odlučivao, Osnovni sud je obrazložio sledeće:

“[...] Na osnovu navedenih podataka, sud je u skladu sa zakonskim odredbama člana 81.1 stav. 2 tačka 2.1 Zakona br.04/L-102 o izmenama i dopunama zakona o poreskoj upravi i procedurama br. 03/L-222, odlučio kao u izreci ove presude..”.

52. U tom pogledu, Sud podseća da je Apelacioni sud svojom presudom AA.nr.42/2021, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i obrazložio sledeće:

“[...] prvostepeni sud s pravom smatra da je tuženi pravilno postupio kada je osporenom odlukom potvrdio ponovnu procenu materijalnih dobara, primenom metode 6 ocenjivanja iz člana 35. Zakona o carini i akcizama Kosova, tj. na osnovu raspoloživih podataka i drugog uvoza za istu i sličnu robu ocarinjena u bliskom vremenskom periodu sa spornom robom, JCD R-8459 od 23.06.2017. godine, R-4282 od 04.04.2017. godine i R-16751 od 05.12.2017. godine. Takođe, prvostepeni sud je pravilno našao da tužilac nije dokazao vrednost transakcije plaćene za robu, pa stoga nije mogao prihvatiti njegovu tvrdnju da je prateća dokumentacija robe u skladu sa članom 123. Upravnog uputstva 11./2009 o implementaciji KDAK-a. Dakle, na osnovu ovakvog stanja predmeta, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pravilno odlučio kada je na osnovu odredaba ZUS-a, Zakona br.04/L-102 o

izmenama i dopunama Zakona o poreskoj upravi i procedurama br.03/L-222, Koda br.03/L-109 Carine i akcize na Kosovu, kao i Upravnom uputstvo 11/2009 o sprovođenju KDAK-a.

Iz svega navedenog i u vezi sa ovim činjeničnim stanjem, ovaj sud smatra da je činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno, jer zakon nije povređen na štetu tužioca. Stoga su žalbeni navodi da je žalbena presuda doneta zbog povrede odredaba postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, jer je izreka presude sama po sebi nerazumljiva i protivrečna, kao i sa razlozima navedenim u delu obrazloženja i sadržini dokaza presude. Zatim, prvostepeni sud nije cenio dokaze izvedene u tužbi, odnosno uopšte nije cenio izvedene dokaze za JCD R-1243 od 19.01.2018. godine, koji je JCD razrađen u tužbi i zahtevu za preispitivanje odluka. Takođe, prvostepeni sud je odlučio u suprotnosti sa članom 182 stav 2 tačka n) i članom 160.4 ZPP-a, u vezi sa članom 48 stav 1 ZUS-a, i prekršio član 183 ZPP- u vezi sa članom 8 istog zakona, zbog toga što nije cenilo dokaze izvedene na glavnoj raspravi. Ove žalbene navode ovo veće nije usvojilo, jer je ocenilo da su neosnovane, nepotkrepljene konkretnim dokazima i da nemaju pravnu osnovu za usvajanje žalbe, iz razloga što je prvostepeni sud iz sprovođenja svih dokaza u ovom upravnom postupku u spornom postupku je konstatovano da tužilac nije mogao da dokaže sudu dokaze o vrednosti transakcije plaćene za robu, pa se ni po oceni veća ovog suda ne može prihvatiti tužbeni navod tužioca da prateća dokumentacija robe je u skladu sa članom 123 Administrativnog uputstva 11/2009 o primeni Zakona o carini i akcizama Kosova. Dakle, prema oceni veća ovog suda, u konkretnom slučaju je ubedljivo i nesporno utvrđeno da nema dovoljno dokaza da je tužilac isplatio pravu vrednost prometa robe. Dakle, žalbena presuda prvostepenog suda je jasna i razumljiva i sadrži dovoljno razloga za odlučne činjenice koje prihvata i ovaj sud, tako da je žalba tužioca odbijena kao neosnovana dok je žalbena presuda potvrđena kao pravična i zakonita.”

53. Kada je reč o zakonskoj regulativi na osnovu koje je Apelacioni sud odlučivao, Apelacioni sud je obrazložio sledeće:

“na osnovu člana 49. ZUS-a, u vezi sa članom 200. ZPP-a, primenjivim na osnovu člana 63. ZUS-a, odlučeno je kao u izreci ove presude.”

54. Sud, takođe, podseća da je Vrhovni sud svojom presudom ARJ-UZVP-br. 45/2021, pozivajući se na izvedene dokaze, odnosno činjenično stanje, obrazložio sledeće:

“[...] sud je mišljenja da tužioc nije izjavio kompletnu i usklađenu dokumentaciju sa realnom vrednošću isplaćene robe. Naime, one odlučujuće, najbitnije činjenice, kao što su bankarski transferi i izvozna deklaracija, usklađene sa vrednostima računa u smislu člana 123 Administrativnog Uputstva 11/2009, sud nije mogao potvrditi, a samim tim niti prihvatiti tužbeni navod da izjavljena vrednost robe predstavlja njenu realnu vrednost. S toga, ovaj sud prihvata konstatacije tuženog organa da tužioc nije prikazao kompletnu dokumentaciju kojom bi bilo potvrđeno da je izjavljena cena ujedno i realna vrednost robe (član 33 Zakona o carinama i akcizama br.03/L-109). Takođe, sud nalazi da je tužena pravilno postupila kada je osporenom odlukom potvrdio ponovnu procenu robe od strane centralnog prijemnog sektora primenom metode 6. ocenjivanja čl.35 Zakona o carinama i akcizama br.03/L-109 odnosno procene na osnovu podataka kojima raspolaže carina.”

55. Vrhovni sud je sto se tiče ostalih navoda podnosioca zahteva, dalje naveo:

“Sa svega napred navedenog, Vrhovni sud je našao da su navodi u zahtevu tužioca za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovani, jer nisu od uticaja na

drugačije utvrđivanje činjeničnog stanja od onog koje je utvrdio drugostepeni sud. Po oceni ovog suda, osporena presuda drugostepenog suda je jasna i razumljiva. U obrazloženju osporene presude je dato dovoljno razloga o odlučnim činjenicama koje prihvata i ovaj sud. Sud ocenjuje da je materijalno pravo pravilno primenjeno i da nije povređen zakon na štetu tužioca.”

56. Kada je reč o zakonskoj regulativi na osnovu koje je Vrhovni sud odlučivao, Vrhovni sud je obrazložio sledeće:

“na osnovu člana 54 stav 1 Zakona o upravnim sporovima, odlučeno kao u izreci ove presude.”

57. Sud podseća da se u slučajevima kada treće stepeni sud, kao što je to u slučaju podnosioca zahteva Vrhovni sud, koji potvrđuje odluke koje su doneli niži sudovi – njegova obaveza da obrazloži donetu odluku razlikuje od slučajeva kada sud preinačuje donete odluke nižih sudova. U konkretnom slučaju, Vrhovni sud nije preinačio odluku Apelacionog suda, niti onu Osnovnog suda, kojima su odbijene tužba i žalba podnosioca zahteva, već je samo potvrdio njihovu zakonitost, iz razloga što, po Vrhovnom sudu, nije došlo do bitnih povreda postupka i pogrešne primene materijalnog prava u ovom postupku (vidi, *mutatis mutandis*, slučajeve Suda KI194/18, podnosioci *Kadri Muriqi i Zenun Muriqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. februara 2020. godine, stav 106; i KI122/19, podnosilac *F.M.*, rešenje o neprihvatljivosti od 9. jula 2020. godine, stav 100 kao i slučaj KI100/21, podnosilac *Moni Commers d.o.o.*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. oktobra 2021. godine stav 55).

58. Na osnovu gore navedenih obrazloženja Apelacionog i Vrhovnog suda, Sud primećuje da su oba suda, u suštini, obrazložila (i) da podnosilac zahteva, kako bi se priznala plaćena transakciona vrednost prema metodi za utvrđivanje vrednosti uvezene robe iz člana 34. stav 2. tačka (a) i (b) Zakonika o carini i akcizama, mora da dokaže da je vrednost predmetne robe približna vrednosti iste ili slične robe prodane za izvoz na Kosovo; (ii) da je s obzirom na to da se nije moglo utvrditi da je podnosilac zahteva platio izvozniku realnu vrednost na osnovu faktura, pravilno odlučeno u vezi sa novom procenom predmetne robe i primenom metode broj 6 predviđene članom 35. Zakonika o carini i akcizama; (iii) da propratna dokumentacija robe nije u skladu sa članom 123. Administrativnog uputstva 11/2009; (iv) da se nije moglo izvršiti usklađivanje deklarisanе vrednosti predmetne robe sa plaćenom transakcionom vrednošću predstavljenom bankarskim transferima u ProCredit banci i to prvi od 11. decembra 2017. godine, koja transakcija je bila u takozvanoj „*pripremi*“ ali ista nije realno isplaćen i druga transakcija u ProCredit Bank od 22. februara 2018. godine u iznosu od 5346.50 USD koja se ne slažu niti se podudara sa onom prikazanom u JCD (DUD) u iznosu od 4.780, evra, a za koju podnosilac nije pružio sudu logično objašnjenje.

59. Iz zakonskih odredbi koje su u ovom slučaju primenili redovni sudovi, Sud primećuje da Zakonik o carini i akcizama, u članu 35. stavu 1. propisuje da se u slučaju kada se carinska vrednost uvezene robe ne može utvrditi na osnovu člana 33. ili 34., ista utvrđuje na osnovu raspoloživih podataka na Kosovu, uz korišćenje razumnih metoda u skladu sa opštim principima i odredbama. S tim u vezi, Sud podseća da nije prihvaćen navod podnosioca zahteva da je platio stvarnu vrednost transakcije za uvezenu robu, kako je predviđeno članom 33. Zakonika o carini i akcizama i da nije priznata plaćena transakciona vrednost prema metodi za utvrđivanje vrednosti uvezene robe iz člana 34. stav (a) i (b) Zakonika o carini i akcizama. Na kraju, što se tiče dostavljenih dokumenata, Sud podseća da član 123. stav 1. Administrativnog uputstva 11/2009 nabroja dokumente koje treba priložiti carinskoj deklaraciji, a to su svi drugi dokumenti potrebni za primenu odredbi koje regulišu puštanje u slobodan promet prijavljene robe. U podnosiočevom slučaju, redovni sudovi su smatrali da uslovi nisu ispunjeni.

60. U konkretnom slučaju nije sporno da je podnosilac zahteva realizovao određene bankarske transakcije (plaćanja) na račun "Kompanija BAI LEE", a nije sporno ni da je fokus svih redovnih sudova bio na vrednosti uvezene robe. Sporni su odgovori redovnih sudova u vezi sa ne slaganjem zakonske regulative na osnovu koje su redovni sudovi odlučivali i nedavanja adekvatnog obrazloženja od strane Vrhovnog suda u skladu sa ovim navodom koji je podnosilac zahteva pokrenuo pred njim.
61. U konkretnom slučaju, Sud podseća da je podnosilac zahteva u svojoj žalbi i u svom zahtevu za vanredno preispitivanje naveo da Vrhovni sud nije dao obrazloženje u vezi njegovog navoda da Apelacioni sud nije pozvao podnosioca zahteva niti održao javnu raspravu u skladu sa članovima članova 81C i 81G Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku zakona na koji se Osnovni sud oslonio prilikom donošenja prvostepene presude već je svoju odluku Apelacioni sud a sledstveno tome i Vrhovni sud bazirao na osnovu ZUS i ZPP ne baveći se ovim navodom podnosioca zahteva.
62. U svakom slučaju, Sud podseća da su suštinski argumenti podnosioca zahteva ti na koje se mora odgovoriti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu (vidi stavove 47 iznad i tu korišćene reference). Iako ne traži da se detaljno odgovori na svaki prigovor koji predoči podnosilac zahteva, ta obaveza ipak podrazumeva da stranke u sudskom postupku mogu očekivati konkretan i izričit odgovor na one svoje navode koji su odlučujući za ishod sprovedenog postupka (vidi stavove 47 iznad i tu korišćene reference).
63. Iako ima u vidu obrazloženja redovnih sudova u pogledu primenljivosti člana 33, 34. i 35. Zakonika o carini i akcizama, Sud takođe uzima u obzir i argument u vezi njegovog navoda da Apelacioni sud nije pozvao podnosioca zahteva niti održao javnu raspravu u skladu sa članovima 81C i 81G Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku zakona na koji se Osnovni sud oslonio prilikom donošenja prvostepene presude već je svoju odluku Apelacioni sud a sledstveno tome i Vrhovni sud bazirao na osnovu ZUS i ZPP ne baveći se ovim navodom podnosioca zahteva, koji, prema podnosiocu uskraćuju njegovo pravo na fer suđenje i obrazloženu odluku ka sastavni deo ovog prava.
64. Sud ne može da oceni koja zakonske regulative je primenjiva u slučaju podnosioca zahteva, odnosno dali su članovima 81C i 81G Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku primenjivi u slučaju podnosioca zahteva odnosno dali je bilo potrebe za održavanjem javne rasprave pred Apelacionim sudom, očigledno je da javna rasprava nije održana pred Apelacionim sudom i da Apelacioni i Vrhovni sud nisu dali nikakvo obrazloženje u odnosu na ovo pitanje koje je podnosilac pokrenuo. Podnosilac zahteva smatra ovaj navod suštinskim. Sud stoga smatra da je ovaj navod podnosioca zahteva suštinski i može biti odlučujući u pogledu zadovoljavanja prava na obrazloženu odluku. U pogledu ovog konkretnog navoda podnosioca zahteva, Apelacioni i Vrhovni sud su ćutali.
65. Ćutanje sudova u vezi sa važnim navodima podnosioca zahteva posebno je razmotreno kroz sudsku praksu ESLJP-a. Na primer, u predmetima *Ruiz Torija protiv Španije*, predstavka br. 18390/91 presuda od 9. decembra 1994. godine, i *Hiro Balani protiv Španije*, citiran gore, ESLJP je mimo opštih načela u vezi sa pravom na obrazloženu sudsku odluku ispitao okolnosti u kojima su relevantni sudovi ćutali u pogledu argumenata koje je ESLJP smatrao ključnim. U oba slučaja, ESLJP je razmatrao da li se ćutanje relevantnog suda može razumno tumačiti kao prećutno odbijanje argumenata strana (vidi, predmet ESLJP-a *Hiro Balani protiv Španije*, citiran u tekstu iznad, stav 28). Međutim, u odsustvu odgovarajućeg obrazloženja, ESLJP je naglasio da je nemoguće utvrditi da li su nadležni sudovi jednostavno propustili da se bave relevantnim navodima ili su podrazumevali njihovo odbijanje i, ako je to bio njihov cilj,

- koji su bili razlozi za takav pristup (vidi, predmete ESLJP-a *Hiro Balani protiv Španije*, citiran u tekstu iznad, stav 28; i *Ruiz Torija protiv Španije*, citiran u tekstu iznad, stavovi 29 i 30). U oba predmeta, ESLJP je utvrdio povredu člana 6. EKLJP (vidi slučaj Suda KI24/20, podnosilac "PAMEX SH.P.K", presuda od 3. februara 2021. godine, stav 57 i slučaj Suda KI 100/21 citiran u tekstu iznad, stav 64).
66. Shodno tome, Sud, u okolnostima konkretnog slučaja, s obzirom na to da je Vrhovni sud propustio da ispita i obrazloži suštinske navode podnosioca zahteva koji su pred njim izneti žalbom, ne može biti kompatibilna sa standardima obrazložene sudske odluke, koji su utvrđeni članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP i relevantnom sudskom praksom Suda i ESLJP-a.
67. Na kraju, Sud podseća da je podnosilac zahteva takođe izneo i navod da povredu prava zagaranтована članovima 3, 22 i 24. Ustava ne precizirajući kako su i zašto povređena njegova prava koja su zagaranтована ovim članovima Ustava. S tim u vezi, Sud utvrđuje da podnosilac zahteva samo pominje relevantne članove, ali ne razrađuje dalje o tome kako je i zašto došlo do povrede ovih relevantnih članova Ustava. Sud podseća da je dosledno naglašavao da samo pozivanje i pominjanje članova Ustava i EKLJP-a nije dovoljno da se utvrdi utemeljena tvrdnja o povredi Ustava. Prilikom tvrdnji o ovakvim povredama Ustava, podnosioci zahteva moraju dati obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Ustavnog suda: KI187/18 i KI 11/19, podnosilac zahteva: *Muhamet Idrizi*, rešenje o neprihvatljivosti od 29. jula 2019. godine, stav 73; KI125/19, podnosilac zahteva: *Ismajl Bajgora*, rešenje o neprihvatljivosti od 11. marta 2020. godine, stav 63; i slučaj KI175/20, podnosilac zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 22. marta 2020. godine, stavovi 79-82).
68. Prema tome, i naposljetku, uzimajući u obzir gore navedene primedbe i postupak u celini, Sud smatra da je presuda Vrhovnog suda, odnosno presuda Vrhovnog suda ARJ-UZVP- br. 45/2021 od 28. aprila 2021. godine, doneto uz povredu prava podnosioca zahteva na obrazloženu sudsku odluku, kao sastavnog dela prava na pravično i nepristrasno suđenje zagaranтованог članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP jer je propustio da ispita i obrazloži suštinske navode podnosioca zahteva u vezi sa navodom o ne zakazivanju javne rasprave pred Apelacionim sudom u skladu sa 81C i 81G Zakona o Poreskoj upravi i poreskom postupku, zakona na koji se Osnovni sud oslonio prilikom donošenja prvostepene presude.
69. S tim u vezi, Sud ponavlja da se ovaj zaključak odnosi isključivo na osporenu presudu ARJ-UZVP- br. 45/2021 od 28. aprila 2021. godine Vrhovnog suda, iz perspektive njenog nivoa obrazloženja koje se odnosi na bitne tvrdnje podnosioca zahteva i ni na jedan način ne prejudicira ishod merituma slučaja.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 21.4 i 113.7 Ustava, članovima 20, 27. i 47. Zakona i pravilom 59 (1) Poslovnika, dana 26. jula 2022. godine, većinom glasova

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo u vezi za članom 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA PROGLASI ništavim presuda Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP- br. 45/2021 od 28. aprila 2021. godine;
- IV. DA VRATI rešenje Vrhovnog suda Kosova ARJ-UZVP-br. 45/2020 od 28. aprila 2021. godine na ponovno razmatranje u skladu sa presudom ovog Suda;
- V. DA NALOŽI Vrhovnom sudu da u skladu sa pravilom 66 (5) Poslovnika, najkasnije do 26. januara 2023. godine, obavesti Sud o merama koje su preduzete radi izvršenja presude Suda;
- VI. DA OSTANE posvećen ovom pitanju u skladu sa ovim nalogom;
- VII. DA DOSTAVI ovu presudu stranama i, u skladu sa članom 20.4 Zakona, objavi istu u Službenom listu;
- VIII. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bajram Ljatić

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

